

Kvalitetsredovisning 2008

**Barn- och utbildningsförvaltningen
Tyresö kommun**

tyresö kommun

Innehållsförteckning

---

1. INLEDNING OCH SYFTE	4
1.1 KVALITETSARBETET I KOMMUNEN	4
<i>Våga Visa</i>	4
<i>Resultatbok</i>	5
<i>Kvalitetspris</i>	5
<i>Kvalitetssamtal</i>	6
<i>Klagomålshantering</i>	6
<i>Södertörns nyckeltal</i>	6
<i>Kvalitetsgarantier</i>	6
<i>Skolverkets inspektion 2008</i>	7
2. FÖRUTSÄTTNINGAR.....	8
2.1 BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS ANSVARSOMRÅDEN	8
<i>Personal</i>	8
<i>Modersmål</i>	9
<i>Ekonomi och volym</i>	10
<i>Skoldatateket</i>	11
<i>Kommunövergripande grupper</i>	11
3. UTVECKLINGSARBETE OCH EFFEKTER SEDAN FÖREGÅENDE KVALITETSREDOVISNING	12
3.1 UPPDRAG KUNSKAPSARBETE	12
3.2 PEDAGOGFORUM.....	12
3.3 INDIVIDUELLA UTVECKLINGSPLANER OCH SKRIFTLIGA OMDÖMEN	13
3.4 INFLYTANDE OCH ANSVAR	13
3.5 UTBILDNING I LÄRSTILAR FÖR F-5 PEDAGOGER	13
3.6 UTVECKLINGSPEDAGOGER.....	14
3.7 NATURVETENSKAP OCH TEKNIK FÖR ALLA – NTA	14
3.8 GENUSPROJEKT.....	14
3.9 PARTNERSKAP.....	14
3.10 LÄRARLYFTET	15
3.11 UTBILDNINGSPROJEKT I SAMARBETE MED NATIONELLT CENTRUM FÖR SFI OCH SVENSKA SOM ANDRASPRÅK	15
3.12 DIGITALA KLASSRUM	16
3.13 ADHD – PROJEKTET.....	16
3.14 ÄMNESDAGAR.....	16
3.15 BEDÖMNINGSMÖTE NATIONELLA PROV SKOLÅR 5	16
3.16 FÖRÄLDRAUTBILDNING	16
3.17 STATLIG REKTORSUTBILDNING	16
3.18 UTBILDNING I SAMTALSMETODIK FÖR REKTORER OCH BITRÄDANDE REKTORER.....	16
4. VERKSAMHETENS ARBETE, RESULTAT OCH MÅLUPPFYLLELSE	17
4.1 NORMER OCH VÄRDEN	17
<i>Enbeternas arbete med normer och värden</i>	17
<i>Skolbarnsomsorgen</i>	19
<i>Obligatorisk särskola</i>	19
<i>Fritidsgårdarna</i>	19
<i>Likabehandlingsplanen</i>	19
4.2 UTVECKLING OCH LÄRANDE	20
<i>Enbeternas arbete med utveckling och lärande</i>	21
<i>Förskola</i>	21
<i>Grundskola, förskoleklass och särskola</i>	21
4.3 BARN- OCH ELEVENS ANSVAR OCH INFLYTANDE	24
<i>Enbeternas arbete med ansvar och inflytande</i>	25

4.4 SKOLA OCH HEM	26
<i>Enbeternas arbete med skola och hem</i>	27
4.5 ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN	28
<i>Enbeternas arbete med övergång och samverkan</i>	29
4.6 BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS ÖVRIGA MÅL 2008	29
<i>Utvecklingsområde: Kvalitet och service</i>	29
5. ANALYS AV RESULTAT I VERKSAMHETEN	30
5.1 NORMER OCH VÄRDEN	30
5.2 UTVECKLING OCH LÄRANDE	31
5.3 ANSVAR OCH INFLYTANDE.....	31
5.4 SKOLA OCH HEM.....	31
5.5 ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN	32
6. FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER FÖR FÖRBÄTTRING.....	33
<i>Normer och värden</i>	33
<i>Utveckling och lärande</i>	33
<i>Barns och elevers ansvar och inflytande</i>	33
<i>Skola och hem</i>	34
<i>Övergång och samverkan</i>	34
BILAGA 1.....	35

1. INLEDNING OCH SYFTE

Kvalitetsredovisningen tillgodoser det statliga kravet på att kommunen ska upprätta en kvalitetsredovisning för kommunal skolverksamhet, dvs. förskola, skolbarnomsorg, grundskola och särskola. Fritidsgårdarnas verksamhet redovisas också.

Målgruppen för en övergripande kvalitetsredovisning är barn- och utbildningsnämnden samt ledningen för verksamheterna. Syftet med kvalitetsredovisningen är att:

- ge en samlad bild av verksamheterna och deras förutsättningar
- beskriva resultat och måluppfyllelse i förhållande till nationella mål
- analysera och bedöma måluppfyllelsen i verksamheterna som helhet
- föreslå åtgärder för förbättring
- ge nämnden och ledningsgruppen ett verktyg för utvecklingsarbete och beslutsunderlag inför nästa års mål- och budgetarbete.

1.1 KVALITETSARBETET I KOMMUNEN

Våga Visa

Våga Visa är ett samarbete kring utvärdering och uppföljning mellan kommunerna Danderyd (ny), Ekerö, Nacka, Salem, Sollentuna, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö. Information om Våga Visa finns att läsa på webbplatsen www.nacka.se/vagavisa.

Våga Visa innehåller fyra delområden:

Observationer: Målsättningen är att varje enhet ska observeras en gång vart tredje år.

Observationerna genomförs utifrån läroplanens målområden och är en kollegial granskning. De ska lägga en grund för stöd till fortsatt utveckling för skolan och möjliggöra jämförelser mellan skolor och kommuner. Det är också ett instrument som gör det möjligt för de förtroendevalda att följa kvaliteten i verksamheten. Dessutom fungerar observationerna som en fortbildning och erfarenhetsutbyte för observatörerna.

Observationsrapporten beskriver skolans verksamhet och observatörerna lyfter fram vad de anser är skolans förbättringsområden. Även goda exempel lyfts fram och observationsprojektet kan då få positiva spridningseffekter. Förutom beskrivningen av verksamheten får skolan en bedömning av varje delområde. Bedömningen sker dels i textform, dels i en flytande skala från 4 till 1.

Observationsrapporten presenteras för enhetens ledning, förvaltningsledningen och nämnden. Rektor får presentera en handlingsplan med åtgärder utifrån angivna förbättringsområden i rapporten. Därefter genomförs ett verksamhetsbesök där förvaltningschef och politiker deltar.

Följande förskolor/skolor har observerats under 2008:

- Forellskolan
- Hanvikens skola
- Krusboda skola
- Dalskolan
- Fårdala skola
- Förskolan Skrindan
- Pusslets förskola
- Diamantens förskola
- Gunghästens förskola
- Bollmoradalens förskola (Kyrkans förskola, enskild)
- Trollbäckens förskola (Kyrkans förskola, enskild)
- Förskolan Kyrkan östra (Kyrkans förskola, enskild)
- Förskolan Kuben (enskild)
- Förskolan Solskenet (enskild)
- Förskolan Pärlröksgången (enskild)

Självvärdering: I Självvärderingen ger skolans personal och ledning sin syn på hur väl verksamheten fungerar. Syftet är att visa hur personalen bedömer skolans verksamhet utifrån läroplanens målområden. Värderingen gäller samma målområden som observationer och kundundersökningar och utgör underlag i arbetet med skolans utveckling.

Brukarundersökningar: Brukarundersökningen genomförs årligen. I februari 2009 genomfördes en enkätundersökning bland föräldrar med barn/elever i förskolan, förskoleklassen, grundskolans år 2, 5 och 8 samt bland elever i år 5 och 8. Svarsfrekvensen 2009 är 81 procent. *Resultat av brukarundersökningen presenteras under respektive målområde.*

Tester och prov: Förutom de nationella proven i skolår 5 och 8, genomförs årligen en matematik- och en läsundersökning i skolår 3 och 8.

Resultatbok

Nämnden beslutade 2002-05-14 att resultat av betyg, nationella ämnesprov och gemensamma tester inom Våga Visa – samarbetet ska redovisas i en resultatbok för nämnden.

Kvalitetspris

Tyresö kommun instiftade ett kvalitetspris 2006. Fritidsgården vid Nybodaskolan fick 2008 hedersomnämning bland annat för sitt deltagande i ett nätverk med fem andra kommuner, för sitt arbete med uppföljning och utvärdering av verksamheten samt för personalens arbete med bemötande och förhållningssätt samt utveckling av verksamheten med demokratifostrade perspektiv.

I resultatboken redovisas sammanställningar av följande resultat:

Årskurs	Test/prov
åk 3	Läsundersökning, Högskolan i Kalmar
åk 3	Utvärdering i matematik, Lärarhögskolan i Stockholm
åk 5	Nationella ämnesprov i engelska, matematik och svenska
åk 8	Läsundersökning, Högskolan i Kalmar
åk 8	Utvärdering i matematik, Lärarhögskolan i Stockholm
åk 9	Nationella ämnesprov i matematik, engelska och svenska
åk 9	Slutbetyg

Kvalitetssamtal

Varje år genomförs kvalitetssamtal med rektorerna. Samtalen är till för att följa upp och stödja det systematiska kvalitetsarbetet på enheterna, ge återkoppling på kvalitetsredovisningen samt diskutera utvecklingsområden inom förvaltningens kvalitetsarbete.

Klagomålshantering

I kommunen finns särskilda rutiner och blanketter för klagomålshantering både vad gäller förvaltningens och enheternas klagomålshantering.

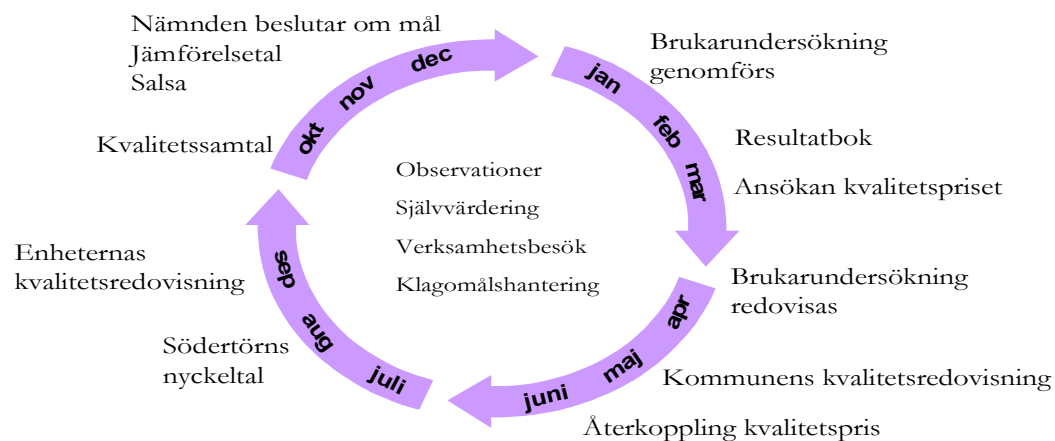
Södertörns nyckeltal

Samarbete med Södertörnskommunerna syftar till att utveckla arbetet med nyckeltal. Resultaten från arbetsgruppernas arbete redovisas i september för politiker och tjänstemän.

Kvalitetsgarantier

Tyresö kommun har tagit fram kvalitetsgarantier för tjänster som är viktiga för medborgarna. En kvalitetsgaranti är såväl ett löfte som en upplysning om vad medborgaren har rätt att förvänta sig för tjänster och service av kommunen. Barn- och utbildningsnämnden antog i december 2008 nya kvalitetsgarantier för förskola, grundskola och obligatorisk särskola samt fritidsgårdsverksamhet. För utförligare beskrivning se bilaga 1.

Bild 1: Illustration av kommunens kvalitetssäkringssystem

1.2 UNDERLAG TILL KOMMUNENS KVALITETSREDOVISNING

Kommunens kvalitetsredovisning bygger på enheternas kvalitetsredovisningar och resultat av de uppföljningsmetoder som finns beskrivna ovan. Det förekommer även uppföljningar, utvärderingar eller tillsyn av enstaka karaktär. Budgetuppföljning sker kontinuerligt under hela året.

Samtliga kommunala enheter har lämnat kvalitetsredovisning 2007/2008. Särskolan, fritidshem och kommunövergripande grupper redovisas i enhetens kvalitetsredovisning.

Skolverkets inspektion 2008

Under 2008 genomförde Skolverket en inspektion av utbildningsverksamheten i Tyresö.

2. FÖRUTSÄTTNINGAR

2.1 BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS ANSVARSOMRÅDEN

Nämndens ansvarsområde omfattar förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, fritidshem, fritidsgårdar, obligatorisk särskola, gymnasiesärskola och särvox samt skolhälsovård för grundskola, särskola och gymnasium.

Inom förskola och grundskola bedrivs verksamheten i huvudsak som resultatenheter som finansieras med peng per barn respektive elev. Särskoleverksamheten och fritidsgårdarna är anslagsfinansierade.

En ny förvaltningsorganisation infördes 2008. Resultatenheterna omformades i syfte att tydligare sätta barn och unga i fokus samt få mer ekonomiskt bärkraftiga enheter. Förskolor, särskolor och fritidsgårdar fördes till de nya enheterna. Antalet enheter minskades från 18 till 10. Varje enhet leds av en rektor. Förvaltningschef och rektorer utgör förvaltningens ledningsgrupp sedan 1 januari 2008.

Fyra strategiska områden har definierats: ekonomi, verksamhet, utveckling och barn i behov av särskilt stöd. För varje område finns en strateg som stöd för ledningsgruppens arbete.

Den obligatoriska särskolan är överförd till två resultatenheter. Enligt beslut av fullmäktige under 2008 överförs sargymnasiet och särvox till utvecklingsförvaltningen från och med 2009.

Funktionen för placering av barn i förskoleverksamhet har överflyttats till kommunens servicecenter.

Personal

Förskola 2007	
Antal årsarbetare totalt	478
Antal årsarbetare kommunal	315
Antal årsarbetare enskild	163
Andel med pedagogisk högskoleutbildning totalt	45
Andel med pedagogisk högskoleutbildning kommunal	47
Andel med pedagogisk högskoleutbildning enskild	42
Antal inskrivna barn per årsarbetare totalt	5,4

Förskola 2007	
Antal inskrivna barn per årsarbetare kommunal	5,2
Antal inskrivna barn per årsarbetare enskild	5,8

Förskoleklass 2007/2008	
Antal årsarbetare	25
Antal årsarbetare per 100 elever	4,6
Fritidshem 2007	
Antal årsarbetare	106
Antal inskrivna barn per årsarbetare	20

Grundskola 2007/2008	
Antal årsarbetare omräknat till heltidstjänster	368
Antal lärare per 100 elever	7,4
Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen	85

Särskola 2007/2008	
Antal årsarbetare omräknat till heltidstjänster obl	11
Antal årsarbetare omräknat till heltidstjänster gy-sär	8
Antal lärare per 100 elever obl	28,7
Antal lärare per 100 elever gy-sär	16,5
Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen obl	87
Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen gy-sär	84

Modersmål

Modersmålsundervisningen i Tyresö kommun organiseras under en resultatenhet och leds av en biträdande rektor. Undervisningen sker dels som modersmålsundervisning, förlagd på en av kommunens skolor utanför ordinarie skoltid och med rätt till skolskjuts, dels som studiehandledning på modersmålet i den ordinarie undervisningen.

I oktober 2007 var det cirka 450 elever i kommunen som fick modersmålsundervisning. Eleverna kom från kommunens samtliga kommunala skolor samt två friskolor. Undervisning skedde på 17 olika modersmål.

Ekonomi och volym

Förskoleverksamhet	2 007	2 008
Kommunala och enskilda		
Antal barn/snitt		3 058,0
Förskola	2 628	2 684
Familjedaghem	141	118
Totalt	2 804	2 853
Utnyttjandegrad i %	91,0	91,6%
Kostnad/barn brutto (tkr)		
Förskola	92,9	99,3
Familjedaghem	63,5	71,8

Finansiering		
Kommunalskatt %	88,4	87,20
Föräldraavgift (taxor) %	6,7	5,60
Övriga intäkter %	4,9	7,2

Grundskolan	2 007	2 008
Elever i Tyresös grundskolor	5 045	4 917
varav elever från andra kommuner	78	99
Elever i annan kommun	137	123
Elever i friskolor	500	552
Totalt antal elever folkbokförda i Tyresö	5 604	5 493
Elever i förskoleklass	580	608
Kostnader tkr		
Kostnad per elev i grundskola brutto tkr	72,1	77,9
Kostnad per elev i förskoleklass brutto tkr	23,1	24,0
Kostnad per elev i SBO brutto tkr	26,6	27,4
Avgift per elev i kommunal SBO	6,5	6,7

Särskolan	2 007	2 008
Elever i Ty oblig.särskola	40,5	38,5
Elever i friskola och andr kom oblig.sär	12,0	11,5
Elever i Ty friv. särskola	39,5	42,5
Elever i friskola och andr kom frivillig.sär	13,5	11,5
Elever från andr kom oblig. särskola	1,0	1,0
Elever från annan kom friv. särskola	11,5	13,0
Kostnad/elever oblig.särskola tkr	382,7	408,8
Kostnad/elever friv. särskola tkr	216,7	242,3
Ers/elever från andr kom oblig.särskola	685,8	777,5
Ers/elever från andr kom friv. särskola	309,5	285,2

De extra resurser som finns för barn och elever i behov av särskilt stöd utöver ovanstående, disponeras och fördelas av rektorerna i förvaltningens ledningsgrupp.

Skoldatateket

Skoldatateket är en central resurs för att ge adekvat stöd till elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi och ADHD, och därigenom ge dessa elever större möjligheter till ökad måluppfyllelse. Verksamheten är kommunövergripande och omfattar bland annat rådgivning och kursverksamhet inom IT och specialpedagogik för pedagoger.

På skoldatateket kan skolan bl.a. få hjälp med:

- Råd om alternativa verktyg i ett enskilt elevärende.
- Lån av hjälpmedel under en kortare tid för att prova tillsammans med en elev före inköp.
- Introduktionsutbildning i ett hjälpmedel för en elev tillsammans med ansvarig pedagog.
- Handledning för pedagoger i IT och specialpedagogik.

Elefvårdsteamerna på Tyresös skolor kan ansöka om stöd från Skoldatateket, bland annat gällande hjälp vid kartläggning av studiesituationen för en elev, utprovning av alternativa verktyg, korttidslån av hjälpmedel, handhavandeutbildning i hjälpmedel för lärare och elev samt handledning i användandet av hjälpmedlen i klassrumssituationen.

Kommunövergripande grupper

För att öka förutsättningen att nå målen för elever som av olika orsaker inte fungerar i vanlig klass finns ett antal kommunövergripande grupper. Grupperna har kompetens att särskilt stödja elever med långsam inlärning, sociala problem, tal- och språkstörning, autism etc.

Kommunövergripande grupper finns på Stimmets skola, Dalskolan, Nybodaskolan och Forellskolan.

3. UTVECKLINGSARBETE OCH EFFEKTER SEDAN FÖREGÅENDE KVALITETSREDOVISNING

Till stor del sker utvecklingsarbetet på enhetsnivå. Enheterna har kompetensutvecklingsplaner för enheten i stort, de olika verksamhetsformerna, arbetslag och för enskilda medarbetare. Dessutom har under 2008 ett antal större satsningar gjorts från förvaltningens sida.

3.1 UPPDRAG KUNSKAPSARBETE

Efter en tid av stigande resultat i Tyresös grundskolor sjönk meritvärdena drastiskt vårterminen 2007. Barn- och utbildningsnämnden gav därför i uppdrag åt Barn- och utbildningsförvaltningen att kartlägga hur arbetet med att höja kunskapsnivån och resultaten i Tyresö kommuns skolor genomförs och sammanställa hur enheterna arbetar mot nämndens mål 2008:

- **ökad andel elever med godkänt betyg i samtliga ämnen**
- **minskad andel elever som enligt prov i åk 8 har stora lässvårigheter.**

En arbetsgrupp bestående av samtliga rektorer och förvaltningens utvecklingsstrateg bildades. Den 4 juni inleddes arbetet med en workshop och slutdatum för arbetet bestämdes till den 18 augusti. Till workshopen var samtliga kommunens rektorer och biträdande rektorer inbjudna. Under dagen arbetades i olika gruppkonstellationer för att på så vis tydliggöra vad som redan görs för ökad måluppfyllelse i Tyresös skolor samt att sprida idéer för hur resultaten ska bli ännu bättre. Efter denna dag fick varje enhet i uppdrag att skicka in uppgifter som sammanställdes av förvaltningens utvecklingsstrateg.

Vårterminen 2008 hade andelen elever med minst godkänt betyg i alla ämnen ökat till 77,5%, nästan till den nivå på 80 % som var ett av nämndens mål. ”Uppdrag kunskapsarbete” bidrog till att sätta än mer fokus på måluppfyllelse och dokumentet kan ses om en sammanställning av goda pedagogiska insatser och ett bestående av den goda utvecklingen i Tyresö för att nå ännu bättre resultat i framtiden. Det är svårt att ge en förklaring till nedgången 2007, men dokumentet sätter det fingret på vikten av ständig analys, av såväl uppgång som nedgång i måluppfyllelsen i grundskolan. På så vis kan resultat av tidigare gjorda insatser spåras för att anpassa framtida satsningar. Dokumentet ”Uppdrag kunskapsarbete” är en beskrivning av vad som görs, dels från Barn- och utbildningsförvaltningen dels på de olika enheterna, för ökad måluppfyllelse i Tyresös grundskolor.

3.2 PEDAGOGFORUM

Pedagogforum är en satsning för ökad kvalitet på verksamheten i Tyresös förskolor/skolor. I Pedagogforums två nätverk ryms olika aktiviteter såsom föreläsningar, nätverksarbete och studiebesök. Pedagogforum fungerar som en mötesplats för pedagoger från förskola och förskoleklass där möjligheter ges till erfarenhetsutbyte. Med utgångspunkt från "det kompetenta barnet" kopplat till uppdraget enligt styrdokumentet, ges de närvarande pedagogerna möjlighet

att utveckla den pedagogiska praktiken. En viktig utbildningsåtgärning riktad mot förskollärare har varit en utbildning i pedagogisk dokumentation – hur man synliggör barnets lärande i förskolan. En av pedagogforumets uppgifter är att genomföra Förskolans dag som infaller i maj. 2008 bidrog Pedagogforum då med en bildutställning i Tyresö centrum på temat ”Det kompetenta utforskande barnet”.

Pedagogforumets styrgrupp, bestående av förskollärare, förskolerektorer och förvaltningens utvecklingsstrateg, har möten ca 3 gånger per termin. Vid dessa möten dras riktlinjerna upp för det fortsatta arbetet i nätverket.

3.3 INDIVIDUELLA UTVECKLINGSPLANER OCH SKRIFTLIGA OMDÖMEN

En förutsättning att lyckas i en målstyrd skola är att både elever och vårdnadshavare får god information om utveckling och måluppfyllelse. I de tidigare åren sker detta genom utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner – IUP - samt från och med vt 2009 även genom skriftliga omdömen. Förutom denna information ges i år 8 och 9 även terminsbetyg. Ett stort arbete har lagts på att ta fram webbaserade underlag för utvecklingssamtal och IUP i Skolportalen, vilket har inneburit en omfattande utvecklingsåtgärning kring kunskapssyn, mål och likvärdig bedömning. Denna åtgärning har inneburit en tydlig kompetenshöjning gällande bedömningsfrågor.

En gemensam modell med formulär för samtalsunderlag som elev, vårdnadshavare och lärare fyller i inför utvecklingssamtalet och en form för IUP har arbetats fram. En arbetsgrupp har tillsatts för att under ht 2008 utvärdera arbetet med IUP på Skolportalen under 2007/2008 och även ta fram förslag på hur samtalsunderlagen ska kunna anpassas till skriftliga omdömen. Parallellt med detta har förvaltningen arbetat med att lösa tekniska problem med Skolportalen med målet att implementera ett nytt system 2010.

3.4 INFLYTANDE OCH ANSVAR

Hösten 2008 samlades samtliga skolledare under en eftermiddag för att inspireras inom barn- och elevinflytande. Representanter från skolor och förskolor i Stockholms stad med erkänt hög grad av inflytande var inbjudna talare och såväl förskollärare som lärare och elever från förskola, F-5 och 6-9 deltog för att berätta om hur man arbetar med inflytande inom deras verksamheter. Efter denna eftermiddag fortsatte arbetet med att höja graden av inflytande på de olika enheterna och målet är att graden av barns och elevers inflytande ska öka i kommunens förskolor och skolor.

3.5 UTBILDNING I LÄRSTILAR FÖR F-5 PEDAGOGER

Med kunskap om elevernas lärostilar kan läraren hjälpa eleverna att hitta sina personliga strategier för lärande för att i högre grad individualisera undervisningen och öka måluppfyllelsen. I arbetet med lärostilar ligger fokus på den enskilda individens möjligheter att lära och att bygga på de inneboende styrkorna. Under höstterminen 2008 deltog kommunens samtliga F-5 pedagoger en fyradagars utbildning i lärostilar. Utbildningen innehöll föreläsningar, diskussion och arbete i

grupp. Mellan varje utbildningstillfälle fick deltagarna läsa som bestod av inläsning av litteratur samt arbete med lärstilar i arbetslagen.

3.6 UTVECKLINGSPEDAGOGER

I kommunen finns utvecklingspedagoger motsvarande två tjänster. Utvecklingspedagogerna är verksamma pedagoger från förskola och grundskola som har utvecklingsuppdrag i del av sin tjänst. Uppdragen har olika inriktning. Under 2008 har arbetet varit inriktat på:

- utvecklingsprojekt inom IT som pedagogiskt verktyg och att implementera lokala IT-planer på enheterna
- Samordning av NTA – Naturvetenskap och Teknik för Alla
- Genusprojekt
- Implementering av mål och nationella prov i skolår 3. Från och med vårterminen 2009 ska eleverna i år 3 skriva nationella prov i Svenska/Svenska som andraspråk (SVA) och matematik.
- att leda basgrupper med lärarstudenter

3.7 NATURVETENSKAP OCH TEKNIK FÖR ALLA – NTA

Naturvetenskap och Teknik för Alla – NTA – är ett skolutvecklingsprogram inom NO och teknik i samarbete med Kungliga Vetenskapsakademien – KVA - och Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien – IVA - och mer än 80 kommuner i Sverige. NTA erbjuder kompetensutveckling, materiel, lärarhandledningar och elevböcker i 16 olika teman i naturvetenskap och teknik för skolår F-9. Till varje tema finns en specifik utbildningsdag och en materielsats för laborativt arbete i helklass i det vanliga klassrummet. Detta stöd innebär att pedagogerna kan lägga tid och kraft på det rent pedagogiska arbetet istället för på att söka materiel. I Tyresö har arbetssättet, som är mycket uppskattat bland såväl elever som pedagoger, hittills implementerats i år F-5. Utvärderingar av NTA visar på en högre måluppfyllelse gentemot kursplanemålen för år 5 i NO och teknik för klasser som arbetar med NTA jämfört med klasser som inte gör det samt även att arbetssättet befrämjar elevernas språk- och begreppsutveckling.

3.8 GENUSPROJEKT

Genom ökad medvetenhet om genusperspektiv kan lärare i högre utsträckning bidra till en skola där både flickor och pojkar har samma möjligheter att tillgodogöra sig kunskap och nå goda resultat. En projektanställd genuspedagog ledde avslutade under 2008 ett genusprojekt för Tyresös samtliga förskolor och skolor. I projektet ingick bland annat fortbildning och nätverksarbete och framtagande av handlingsplaner för enheternas jämställdhetsarbete. Projektet är nu avslutat och har resulterat i att enheterna har tagit fram handlingsplaner för sitt jämställdhetsarbete.

3.9 PARTNERSKAP

Tyresö kommun samarbetar med Lärarutbildningen vid Stockholms universitet, Gymnastik och Idrottshögskolan, Konstfack och Södertörns Högskola. De förskolor/skolor som deltar i

samarbetet kallas partnerskolor och deras uppdrag är att tillhandahålla utbildade handledare – VFU-lärare – som ar emot lärarstudenter under deras verksamhetsförlagda utbildning –VFU. Studenter gör sin verksamhetsförlagda utbildning i förskolor, grundskolor och i gymnasieskolan.

Förutom detta samlas studenterna 6-8 gånger per läsår i sin basgrupp, bestående av studenter som tillhör en viss årskurs i lärarutbildningen. Dessa grupper leds av erkänt duktiga pedagoger som följer sin grupp genom hela utbildningen och i basgruppen lyfte skolfrågor som studenterna funderar över. En av basgruppsledarens uppgifter är att intressera studenterna för de olika utvecklingsåtgångarna som görs i kommunens skolor och förskolor, så att studenterna vill skriva examensarbeten om sådant vi i Tyresö vill utveckla.

3.10 LÄRARLYFTET

Goda ämneskunskaper hos lärarna är en förutsättning för att hjälpa eleverna att lyckas i skolan. 25 lärare verksamma i Tyresös grundskolor har under 2008 utbildat sig inom läraryftet i bland annat svenska som andraspråk, specialpedagogik, läs- och skrivutveckling, samt matematik. Barn- och utbildningsförvaltningen avsatte 1 miljon kr 2008 för att täcka upp den del av lärarens lön som inte täcks av statliga medel under studietiden.

3.11 UTBILDNINGSPROJEKT I SAMARBETE MED NATIONELLT CENTRUM FÖR SFI OCH SVENSKA SOM ANDRASPRÅK

För att ge alla elever möjlighet att utveckla sitt språk, och därigenom få verktyg för att lyckas bättre i skolan, satsar Tyresö på ett samarbetsprojekt med Nationellt Centrum för sfi och svenska som andra språk vid Stockholms universitet. Skolverkets och kommunens statistik över elevernas måluppfyllelse i grundskolan visar att elever som har svenska som andraspråk har sämre skolresultat än sina kamrater som har svenska som förstaspråk. Mycket talar för att elever som inte behärskar undervisningsspråket i nivå med infödda har svårt att nå skolans kunskapsmål.

Flera rapporter visar dock på att den starkaste enskilda faktorn gällande elevers skolframgång inte är föräldrars etnicitet utan snarare deras utbildningsnivå. Det är alltså inte bara elever med utländsk bakgrund som drabbas av försämrade måluppfyllelse på grund av språket. Även för etniskt svenska elever kan skolans språk vara främmande och svårerövat. För att förbättra måluppfyllelsen i skolan måste således den språkliga sidan av lärandet uppmärksammas. Att utveckla avancerad läs- och skrivförmåga förutsätter en parallell utveckling i individens språkförmåga. Extra insatser när det gäller den språkliga utvecklingen stödjer dessa elevers begreppsbildning och hjälper dem att bättre kunna tillgodogöra sig undervisningen i skolan.

Samarbetet med Nationellt Centrum för sfi och svenska som andra språk har resulterat i en utbildning utifrån Pauline Gibbons bok ”Stärk språket - Stärk lärandet” då 20 personer har utbildats under 6 eftermiddagar. Detta kommer att gagna, inte bara elever med svenska som andraspråk, utan alla elever som behöver utveckla sitt språk för att bättre kunna tillgodogöra sig skolans undervisning och nå bättre resultat. Dessutom har samtliga skolledare genomgått en utbildning i andraspråksinläring.

3.12 DIGITALA KLASSRUM

Införandet av digitala klassrum ger lärare möjlighet att utveckla sin pedagogik med stöd av IT. Barn- och utbildningsförvaltningen avsatte under 2008 centrala medel för inköp av så kallade interaktiva skrivytor. Tillsammans med dator och projektor blir skrivytan ett kraftfullt pedagogiskt verktyg i det ”digitala klassrummet” för film- och bildvisning, presentationer, sökning på internet och givetvis vanliga lektionsanteckningar. I slutet av lektionen kan läraren enkelt repetera allt som gått igenom och skrivits samt göra utskrifter och via e-post skicka till eventuellt frånvarande elever.

3.13 ADHD – PROJEKTET

Eftersom barn med ADHD har koncentrationssvårigheter och låg grad av uthållighet, har de ofta svårt att nå målen eller de högsta betygen. Tyresö kommun deltog därför i ett projekt i samarbete med Stockholm läns landsting. Under hösten 2008 erbjöds både personal samt berörda föräldrar utbildning för att på bästa sätt hjälpa barn med ADHD att lyckas bättre i skolan. Intresset från både skola och föräldrar var stort.

3.14 ÄMNESDAGAR

En eftermiddag per termin samlas kommunens lärare i grupper för diskussion ämnesvis. Vid dessa tillfällen läggs stor vikt vid att utifrån kursplanemålen diskutera bedömningsfrågor för att på så vis öka likvärdigheten mellan skolorna. Det är ledningsgruppen som beslutar lämpliga frågor för ämnesdagarna. Under 2008 användes de till att diskutera modellen för IUP med Skriftligt omdöme.

3.15 BEDÖMNINGSMÖTE NATIONELLA PROV SKOLÅR 5

För att öka kompetensen och likvärdigheten när det gäller bedömning av de nationella proven erbjöd förvaltningen ett bedömningsseminarium för lärare i engelska, matematik och svenska undervisande i år 5. Förutom information av förfarandet vid inrapportering av resultat gav seminariet tillfälle till diskussion med kollegor från andra skolor utifrån prov, vars kvalitet man haft svårigheter att bedöma.

3.16 FÖRÄLDRAUTBILDNING

Föräldrautbildningen COPE har fortsatt då kurserna i utvärderingar visat sig vara mycket uppskattade av de deltagande föräldrar som deltagit. Både under våren och hösten har COPE-utbildningar erbjudits och under året har 50 föräldrar deltagit.

3.17 STATLIG REKTORSUTBILDNING

Samtliga rektorer i kommunen har genomgått, genomgår eller ska genomgå den statliga rektorsutbildningen.

3.18 UTBILDNING I SAMTALSMETODIK FÖR REKTORER OCH BITRÄDANDE REKTORER

Under våren 2008 genomgick samtliga rektorer en femdagars utbildning i samtalsmetodik. Under hösten 2008 kommer kommunens biträdande rektorer att genomgå samma utbildning. Målet med denna satsning är att ledande personer tillgodogör sig verktyg för ett ”Professionellt samtal med

handedande förhållningssätt” och ett öppet samtalsklimat. Under 2009 kommer Tyresös förskole- och grundskollärare att erbjudas en kortare utbildning i samtalsmetodik anpassad för klassrumssituationen.

4. VERKSAMHETENS ARBETE, RESULTAT OCH MÅLUPPFYLLELSE

4.1 NORMER OCH VÄRDEN

Genom hela utbildningssystemet betonas vikten av att verksamheten erbjuder en trygg miljö för barn och elever. Barn- och utbildningsnämnden har utöver de nationella styrdokument, Lpfö 98 och Lpo 94, formulerat följande mål för att bibehålla och uppnå maximal trygghet:

- **Alla skolor med skolår 6-9 ska arbeta med långsiktigt förebyggande arbete (t.ex. Våga Vara eller Livsviktigt).** Uppföljning: Kvalitetsredovisning

Målet helt uppfyllt. Samtliga enheter har i sin kvalitetsredovisning redovisat att de arbetar med långsiktigt förebyggande metoder.

- **Örebro Preventionsprogram (ÖPP)¹ ska genomföras i samtliga klasser skolår 7-9.** Uppföljning: Kvalitetsredovisning

Målet helt uppfyllt. ÖPP har genomförts vid samtliga skolor med elever i skolår 7-9.

Barn- och utbildningsnämndens kvalitetsgarantier är:

- Eleverna i grundskolan har schemalagda värdegrundsövningar som syftar till god självbild samt respekt och empati för andra.
- Alla som kommer till fritidsgården får ett personligt bemötande av personalen.

Enheternas arbete med normer och värden

Ett mål som många enheter betonar är att barnen och eleverna ska känna trygghet på förskolan/skolan. Enligt enheternas självskattning uppnås målet i mycket hög grad. Andra mål som tas upp i enheternas kvalitetsredovisningar beträffande normer och värden är att personalen ska vara goda förebilder, ha ett positivt förhållningssätt och att man ska arbeta mot kränkande behandling. Enligt enheternas självskattning uppnås målet i hög grad.

---

¹ Örebro preventionsprogram (ÖPP) är en föräldramötesmetod som vänder sig till föräldrar med barn i grundskolans senare skolår. Programmet syftar till att påverka föräldrars förhållningssätt till ungdomars drickande. ÖPP är utvecklat av forskare vid Örebro universitet.

Goda resultat

Utvärderingar som genomfördes 2008 visar att förskolorna och skolorna i Tyresö lever upp till målet att alla barn och elever ska känna sig trygga. I brukarundersökningen uppger ca 95 procent² av föräldrarna att deras barn känner sig trygga i förskolan och förskoleklassen. När det gäller grundskolans år 2 uppger 90 procent av föräldrarna att deras barn känner sig trygga och motsvarande siffra för skolår 5 och 8 är 94 procent respektive 90 procent.

Förskolans resultat beträffande trygghet är i princip oförändrad liksom resultaten för skolår 5. Förskoleklassens föräldrar upplever att deras barn är tryggare nu jämfört med föregående år. Det samma gäller för skolår 2 och 8.

Skolverket skriver i sin inspektionsrapport att förskolans och skolans arbete med normer och värden visar ett gott resultat. Även de observationer som genomfördes under året inom Våga Visa, visade att arbetet med normer och värden är gott. Alla verksamheter får goda omdömen inom området normer och värden oavsett storlek, ledningens kompetens och personalens utbildning. Läroplanens syn på barn och vuxnas förhållningssätt i arbetet med barn och elever verkar vara förankrade hos dem som arbetar i de observerade verksamheterna.

Många enheter har haft egna mål beträffande arbete mot mobbning och kränkande behandlingar i sina kvalitetsredovisningar. Dessa mål har de enligt sina självskattningar nått till stor del.

Brukarundersökningens två elevgrupper, skolår 5 och 8, uppger i hög grad (ca 94 procent) att de behandlas bra av sina kamrater och att de känner sig trygga i skolan. Resultatet ligger i linje med föregående år. Andelen elever som uppger att de vuxna i skolan aktivt motverkar att någon behandlas illa är däremot lägre, 84 procent för skolår 5 och 60 procent för skolår 8. Andelen för skolår 5 har ökat relativt mycket (sju procentenheter) i förhållande till föregående år medan andelen för skolår 8 har minskat något.

Brukarundersökningens resultat visar stora variationer beträffande arbetsron i verksamheterna. Störst variation uppvisar verksamheten i skolår 5 där mellan 47 och 92 procent av eleverna anser att det finns arbetsro. Variationen i föräldrarnas svar när det gäller arbetsro är mellan 25 och 88 procent. En enhet har i sin kvalitetsredovisning uttalat ett medvetet och långsiktigt arbete med arbetsron. Tydligast positivt resultat syns i skolåren 6-9.

---

² I brukarundersökningens frågeformulär får föräldrar och elever ta ställning till ett antal påståenden genom att kryssa på en skala från 1 till 4. Skalsteget 4 står för ”instämmer helt” och 1 står för ”instämmer inte alls”. Det finns också ett vet ej – alternativ.

När jämförelser görs mellan de deltagande kommunerna Inom VÅGA VISA, representerar svarsalternativen 3 och 4 ”instämmer” och 1 och 2 ”instämmer inte”. Alternativet ”vet ej” är inte medräknat utan redovisas separat. Redovisningen av ”vet ej” görs när det bedöms vara intressant för resultatredovisningen.

När det gäller resultatredovisningen av brukarenkäten i detta dokument, görs den på samma sätt som beskrivits ovan.

Skolbarnsomsorgen

I enheternas kvalitetsredovisningar framgår arbetet inom området som helhet, vilket innebär att man inom skolbarnsomsorgen bedriver arbetet kring normer och värden på i stort sett samma sätt som inom grundskolan.

Brukarundersökningen beträffande föräldrar med barn i fritidshem (förskoleklass) visar en positiv utveckling jämfört med föregående år. Liknande resultat syns beträffande föräldrar i med barn i skolår 2.

Obligatorisk särskola

Särskolan arbetar för en trygg och trivsamt skola. Viktiga faktorer för att uppfylla det är individuella scheman, tydlig struktur, fasta rutiner och tydliga gränsdragningar. Mål som särskolan arbetar med är bl.a. att eleverna ska visa respekt för närmiljön. Detta mål har i princip helt uppnåtts. Eleverna har många vuxna runt omkring sig och har därför alltid nära till vuxenstöd.

Under året genomfördes en observation på Forellskolan och i rapporten nämns särskolan. Man får mycket god bedömning och framhålls som föredöme.

Fritidsgårdarna

Verksamheten kännetecknas av flexibilitet och delaktighet. Ungdomarna ska känna att det finns möjligheter till inflytande. Personalen har ett gemensamt förhållningssätt mot ungdomar, vilket en grundsten för trygghet. På fritidsgården ska det finnas en ambition och ett uppdrag att skapa förutsättningar till en positiv livsstil och ett gott livsmönster. Fritidsgårdarnas åtgärder för att skapa dessa förutsättningar är bl.a. arbetet för att ungdomarna ska känna trygghet och bekräftelse. Man arbetar också aktivt med drogförebyggande och samverkan med olika frivilliga organisationer för att bl.a. verka för en lugn ungdomsmiljö i kommunen.

I självskattningar visar fritidsgårdarna att de uppfyllt målet till stor del.

Likabehandlingsplanen

Vid Skolverkets inspektion av förskolor och skolor i Tyresö 2008 framkom kritik mot de likabehandlingsplaner som fanns inom verksamheten. Kritiken handlade främst om att enheterna inte hade en likabehandlingsplan som behandlade varje verksamhetsform, samt att denna inte var kommunicerad med elever och föräldrar.

Som ett stöd i arbetet med likabehandlingsplaner beslutade Barn- och utbildningsförvaltningen våren 2008 att utarbeta en gemensam mall. Mallen är avsedd att användas av alla kommunala enheter inom förskola och skola.

För att mallen till likabehandlingsplanen ska utgöra ett bra verktyg och motsvara lagkraven samt motsvara enheternas behov tillsattes en arbetsgrupp. Arbetsgruppen bestod av två tjänstemän från Barn- och utbildningsförvaltningen, en rektor samt en biträdande rektor.

Arbetet utgick från *lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever i förskola och skola (2006:67)* samt Skolverkets *Allmänna råd och kommentarer - För arbetet med att främja likabehandling*.

Arbetsgruppen enades om att vissa avsnitt ska vara lika för alla. Detta gäller bland annat inledning, begreppsförklaring och vissa bilagor som till exempel lagtexter rörande likabehandling. Övriga avsnitt i mallen är avsedda att spegla arbetet och behovet i den enskilda förskolan eller skolan. För att öka tydligheten, och därmed förståelsen, för hur man använder mallen har det utarbetats en instruktion innehållande förtryckta exempel.

Enheternas likabehandlingsplaner

Alla enheter uppgav i kvalitetsredovisningen att de har en likabehandlingsplan. Enheterna har kommit olika långt i arbetet men alla har ett medvetet utvecklingsarbete. Många uppger att de har för avsikt att prioritera arbetet med likabehandlingsplanen i syfte att stärka, fördjupa och förankra värdegrundsarbetet på enheten.

4.2 UTVECKLING OCH LÄRANDE

Elevers utveckling och lärande utgör utbildningens kärna hela vägen från förskoleverksamheten till grundskolan. I syfte att uppnå hög pedagogisk kvalitet har barn- och utbildningsnämnden utifrån läroplanerna, Lpfö 98 och Lpo 94, formulerat mål inom området:

- **Öka barns och elevers spontana fysiska aktivitet.** Alla enheter ska ha en plan för hur de stimulerar barn/elever till ökad spontan fysisk aktivitet. Uppföljning: Kvalitetsredovisning

Målet delvis uppfyllt. Alla enheter har i sin kvalitetsredovisning redovisat att de har en plan för barns och elevers spontana fysiska aktivitet.

- **Förbättra resultaten i grundskolan. Öka andelen avgångselever som når minst godkänt betyg i samtliga ämnen 73,6 procent 2007 till 80 procent.** Uppföljning: Statistik från SCB/Skolverket

Målet delvis uppnått. Andelen elever som nådde minst godkänt betyg i samtliga ämnen våren 2008 var 77,5 procent.

- **Förbättra läsförmågan i grundskolan. Minska andelen elever i skolår 8 som enligt den årliga läsundersökningen visar stora lässvårigheter från 12 procent 2007 till 5 procent.** Uppföljning: Resultat vid årlig läsundersökning från Högskolan i Kalmar.

Målet ej uppnått. Målet 5 procent var mycket ambitiöst satt. Resultatet vid läsundersökningen i skolår 8 försämrades dock jämfört med 2007, och andelen elever som visade stora lässvårigheter var 14 procent 2008. Arbetet med att förbättra elevernas läsförmåga fortsätter.

Barn- och utbildningsnämndens kvalitetsgarantier är:

- Barnen i förskolan ska få vara utomhus varje dag.
- Utvecklingssamtal sker en gång per termin i förskolan.
- Lärandet hos grundskolans elever följs upp och dokumenteras i Skolportalen, ett gemensamt system som följer eleven genom grundskolan.

Enheternas arbete med utveckling och lärande

Av årets kvalitetsredovisningar framgår tydligt att det framförallt är två mål som man arbetat extra med. Det ena målet är att tydliggöra kunskapsmålen för barn/elever och vårdnadshavare. Det målet nås enligt enheternas självskattningar till stor del. Det andra målet är att tillvarata barnens/elevernas lust och nyfikenhet att lära och ha en tillit till sin egen förmåga. Enligt enheterna nås detta mål till viss del.

Tendensen att lyfta fram hälsa och fysisk välbefinnande i kvalitetsredovisningarna är tydligt. För barnens och elevernas välmående prioriteras utevistelse och rörelse i olika former.

Förskola

I 2008 års brukarundersökning uppger cirka 80 procent av föräldrarna att de får tydlig information om hur deras barn utvecklas. Ungefär 80 procent uppger också att verksamheten i förskolan utmanar barnen. Resultaten ligger på ungefär samma nivå som 2007.

Läroplanens (Lpfö 98) målområde Utveckling och lärande lyfter fram vikten av att främja barnens lust att lära inom olika områden. Enheternas kvalitetsredovisningar visar att det är utveckling och lärande som är en av de största utmaningarna på förskolorna. Fokus ligger ofta på språkutveckling. Det finns i förskolan allmänt en medvetenhet om vikten av att tidigt lägga grunden för en god språkutveckling. Av enheternas kvalitetsredovisningar dras slutsatsen att kunskaper och arbetssätt beträffande språkutveckling varierar. I brukarundersökningen uppger 83 procent av föräldrarna att personalen på förskolan stimulerar deras barns språkutveckling. Resultaten ligger i linje med föregående år.

Skolverket bedömer i sin inspektion 2008 att de kommunala förskolorna har en god kvalitet inom området Utveckling och lärande. Av de förskolor som observerades inom kommunsamarbetet Våga Visa syns en viss variation. Varje delområde får en sifferbedömning i en skala från 1-4, där 1 är lägst. I delområde Utveckling och lärande får en förskola bedömningen 4, fem förskolor bedömningen 3 och fyra förskolor bedömningen 2. Kommunen följer upp detta med att begära in handlingsplaner och gör verksamhetsbesök kort efter observationen. Dessutom görs regelbunden tillsyn av de enskilda förskolorna.

Grundskola, förskoleklass och särskola

I läroplanen för grundskolan (Lpo94) beskrivs skolans uppdrag att främja elevens lärande. Kunskaper och färdigheter utgör en nödvändig kompetens i en komplex och föränderlig

verklighet. Genom enheternas kvalitetsredovisningar, brukarundersökningen, kommunens egen resultatinsamling och via officiell statistik ges en bild av arbetet på område inom skolverksamheten i Tyresö kommun.

Skolverket bedömer i sin inspektion 2008 att de kommunala skolorna har en god kvalitet inom området Utveckling och lärande. Under 2008 har fem skolor observerats och i observationsrapporten ges en sifferbedömning i en skala från 1-4 (1 är lägst) för varje målområde. När det gäller detta målområde får en skola sifferbedömningen 4 (mycket god kvalitet), en skola får bedömningen 3 (god kvalitet) och 3 skolor får bedömningen 2 (tillfredställande).

Särskolans yngre åldrar använder sig av olika inlärningsmetoder och möter varje elev utifrån dennes behov och förutsättningar. Eleverna har alltid tillgång till vuxenstöd. Särskolan arbetar med individuella scheman, tydlig struktur, fasta rutiner och tydliga gränsdragningar. För de äldre åldrarna ägnas mycket tid åt att läsning och skrivning. Man har också lagt ut mer tid än vad läroplanen kräver på ämnet engelska. Även träning i att förstå grundläggande sammanhang prioriteras. Under året genomfördes en observation på Forellskolan och i observationsrapporten tas särskoleverksamheten upp som en stark sida.

Inom målområdet Utveckling och lärande tar brukarundersökningen upp stimulans, stöd och hjälp, dokumentation och om elever får tillräckliga kunskaper. Resultaten för 2008 ligger i genomsnitt högre jämfört med föregående år, med några undantag. Undantagen gäller dels föräldrar till elever i skolår 8 där resultaten beträffande stimulans och om eleven får tillräckliga kunskaper är oförändrat jämfört med 2007. Undantag gäller också förskoleklassföräldrarna där resultatet gällande dokumentationen är oförändrat.

Brukarundersökningens ena elevgrupp, skolår 5, uppger till 97 procent att de lär sig viktiga saker i skolan. När det gäller stöd och hjälp samt information om hur skolarbetet fortskrider ligger nöjdhetsgraden på 95 respektive 90 procent. Bland brukarundersökningen andra elevgrupp, skolår 8, uppger 87 procent att de lär sig viktiga saker i skolan. Vad gäller stöd och hjälp samt information om hur skolarbetet fortskrider anser 83 respektive 84 procent att de får det stöd och den information som de anser sig behöva. Resultaten ligger i princip i linje med föregående år.

Brukarundersökningens resultat för påståenden som handlar om uppnådda kunskaper visar hur svarsgrupperna upplever måluppfyllelsen. I nästa avsnitt i denna rapport redovisas resultat och måluppfyllelse enligt nationella och kommunala prov för skolår 3, 8 och 9 samt meritvärden för skolår 9.

Läsundersökning i skolår 3 och 8: Den läsundersökning som utarbetats av Högskolan i Kalmar visar att det är 76 procent av eleverna i årskurs 3 som inte har några lässvårigheter. Andelen som bedöms ha stora problem med läsningen är 10 procent. Resultaten är ungefär som föregående år och motsvarar resultatet i övriga deltagande kommuner.

I skolår 8 visar läsundersökningen att 66 procent av eleverna inte bedöms ha några svårigheter. Resultatet är en försämring jämfört med föregående då andelen utan svårigheter var 70 procent. Tyresös resultat ligger i mitten av kommungruppens.

Lärrhögskolans utvärdering i matematik i skolår 3 och 8: I år 3 klarade 74 procent av eleverna minimigränsen på samtliga delprov, vilket tolkas som att de inte har några problem att nå kunskapsmålen för skolår 5. En procent klarade inte någon minimigräns. Resultatet är bättre än vid jämförbart test läsåret 2004/2005 och ungefär lika i jämförelse med övriga kommuner.

I år 8 klarade 69 procent av eleverna minimigränsen på samtliga delprov, tre procent klarade inte någon minimigräns. Resultatet är en förbättring jämfört med förra omgången läsåret 2004/2005 och Tyresö hävdar sig bra i jämförelse med de andra deltagande kommunernas resultat.

Nationella prov i skolår 5: De nationella ämnesproven i skolår 5 redovisas i år på ett delvis annat sätt än tidigare, då kommunen anpassat sin redovisning efter Skolverkets urvalsinsamling. Skolorna anger dels hur stor andel av eleverna som nått kravnivån på samtliga delprov, dels hur stor andel av eleverna som enligt lärarens helhetsbedömning har kunskaper i ämnet som motsvarar kursplanens uppnåendemål för skolår 5.

Årets resultat visar att mellan 96 och 97 procent av eleverna bedöms ha nått kursplanens uppnåendemål i svenska och engelska, medan 92 procent bedöms ha nått målen i matematik. Resultaten är en förbättring jämfört med föregående år när det gäller svenska och engelska och ungefär lika för matematik.

Beträffande andelen elever som nått kravnivån på samtliga delprov är skillnaderna något större mellan ämnena, 85 procent i svenska och matematik och 95 procent i engelska. Resultaten är en förbättring jämfört med föregående år. Jämfört med den nationella urvalsinsamlingen har en högre andel Tyresöelever nått kravnivån på samtliga delprov i både svenska, engelska och matematik.

Nationella prov i skolår 9: I både svenska, engelska och matematik har Tyresö högre resultat på ämnesproven i skolår 9 2008 än föregående år. Cirka 97 procent av eleverna nådde godkänt provresultat i svenska och 99 procent i engelska. I matematik nådde 88 procent av eleverna ett godkänt provresultat.

Betyg i skolår 9: I Tyresö var det under läsåret 601 elever som avslutade årskurs 9 i kommunal skola. Det genomsnittliga meritvärdet³ för samtliga elever var 214,2 vilket är högre än rikssnittet för kommunala skolor (209,3) och en tydlig ökning jämfört med 2007, då det genomsnittliga värdet i Tyresö var 201,9.

---

³ Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (Godkänd=10, VG=15 och MVG=20). Det möjliga maxvärdet är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som har betyg i minst ett ämne.

Betygsresultat per skola våren 2008, Tyresö kommun och riket, läsåret 2007/08

	Antal elever	Meritvärde	Andel behöriga	Andel betyg alla ämnen	Andel saknar ett betyg	Andel saknar två el flera betyg	Andel inget betyg
Dalskolan	90	213,3	96,7	85,6	7,8	5,6	1,1
Forellskolan	130	203,2	88,5	71,5	13,1	11,5	3,8
Kumla skola	128	214,8	93,0	75,0	10,2	14,8	0,0
Nyboda skola	125	211,3	88,0	76,0	4,8	18,4	0,8
Strandskolan	51	213,8	92,2	78,4	9,8	11,8	0,0
Tyresö skola	77	237,1	96,1	84,4	13,0	2,6	0,0
Kunskapsskolan	126	251,8	99,2	92,9	6,3	0,8	0
Total	601	214,2	91,8	77,5	9,8	10,8	1,0

*) Kunskapsskolan ingår inte i totalen, då skolan geografiskt ligger i Stockholms kommun.

Skolornas kvalitetsredovisningar beskriver ett omfattande arbete med målområdet Utveckling och lärande. Skolorna arbetar med att tydliggöra målen för elever och lärare och för att öka elevens lärande och förståelse för sin roll i processen. Verktyg som nämns är portfolio, loggböcker och andra typer av planeringsböcker, men också individuella utvecklingsplaner (IUP). Skolorna arbetar utifrån kommunens fastställda kravnivåer i matematik, engelska och svenska och deltar aktivt i utvecklingen av dessa kravnivåer. Man testar också elevernas kunskap regelbundet, t ex genom LUS (Läsutvecklingsschema).

Andelen elever i Tyresö som är behöriga att söka till gymnasieskolans nationella program, det vill säga godkända i svenska, engelska och matematik i årskurs 9, är 91,8 procent, vilket är något högre än rikets 88,8 procent. Andelen elever som är behöriga i Tyresö har något ökat sedan föregående läsår då andelen var 91,4 procent.

77,5 procent av eleverna nådde målen och fick godkänt betyg i samtliga ämnen, vilket är en ökning med nästan fem procentenheter jämfört med föregående år.

SALSA-måttet, Skolverkets jämförelse mellan förväntat och uppnått resultat utifrån bakgrundsfaktorer och elevsammansättning, visar att Tyresö kommuns resultat ligger högre än förväntat beträffande genomsnittligt meritvärde och lägre än förväntat när det gäller andelen elever som nått målen i samtliga ämnen.

4.3 BARN- OCH ELEVERS ANSVAR OCH INFLYTANDE

Barnen och eleverna ska ha inflytande över sin dag i förskolan och skolan, de ska kunna påverka innehållet i verksamheten. Deras idéer och förslag ska tas tillvara och de ska utifrån ålder och förmåga få tillfälle att läras sig ta ansvar för sina val och beslut och samtidigt ta hänsyn till kamraternas.

Barn- och utbildningsnämndens kvalitetsgarantier är:

- Barnen i förskolan ska få möjlighet till fri lek varje dag.
- Skolorna har aktiva elevråd och klassråd som ger eleverna möjlighet att påverka verksamheten.
- Alla ungdomar har möjlighet att vara med i både planering och genomförande av fritidsgårdens aktiviteter.

Enheternas arbete med ansvar och inflytande

I enheternas kvalitetsredovisningar är det fyra målformuleringar som återfinns relativt frekvent. De mest frekventa är att barn/elever ska få vara med och påverka efter ålder och mognad samt att de ska påverka sitt eget lärande. Enligt enheternas självskattningar uppger några att målet är delvis uppnått, medan andra anser att de uppfyllt målen till stor del.

Många har också formulerat mål att klass- och elevråd kontinuerligt ska hållas samt att barnen/eleverna ska ha inflytande över sitt arbete t ex redovisningsformer och frågor av mer strukturell karaktär. Här är självskattningarna något högre och de flesta anger att de nått målen till stor del eller helt.

Resultat

För området Ansvar och inflytande är resultaten i brukarundersökningen genomgående bättre än Våga Visa - observatörernas bedömning. Jämförs observatörernas bedömning med de observerade enheternas självvärderingar är observatörerna mer kritiska än personalen eller, i vissa fall, överens med dem.

I skolverkets inspektionsrapport görs bedömningen att elevernas inflytande över utbildningens innehåll överlag behöver förbättras. När det gäller elevernas möjlighet att påverka verksamheten i stort visar inspektionen på en del brister, bl.a. avseende elevernas delaktighet i framtagandet av kvalitetsredovisningar och likabehandlingsplaner.

I brukarundersökningen framgår att drygt 80 procent av föräldrar med barn i förskola uppger att deras barn uppmuntras att ta ansvar. Det har skett en liten ökning jämfört med föregående år. Föräldrar upplever att barnens tankar och idéer tas tillvara i större utsträckning nu jämfört med föregående år.

Många skolor har i sin kvalitetsredovisning visat att de bedriver ett målmedvetet arbete för att öka inflytande och att detta arbete pågår alltjämt. Exempel på god måluppfyllelse redovisas men arbetet fortgår framöver för att nå ännu längre. Brukarundersökningen visar glädjande nog en positiv utveckling av elevernas upplevelse när det gäller delaktighet i planeringen av skolarbetet. Genomgående är förändringen till det positiva relativt stor. Det som dock bör uppmärksammas är den låga medvetenheten bland föräldrar med barn i förskoleklass. Även om det skett en ökning av andelen som instämmer i påståendet att "Mitt barn är med och planerar sitt skolarbete" (från 26 procent 2007 till 35 procent 2008) är resultatet lågt. Dessutom är det många som svarar vet ej,

52 procent. En tolkning av detta resultat är att föräldrar med barn i förskoleklass inte upplever att deras barn går i skolan och därmed inte kan relatera till frågan gällande deras barns ”skolarbete”.

Brukarundersökningen beträffande föräldrar med barn i fritidshem visar en positiv utveckling jämfört med tidigare år när det gäller hur verksamheten uppmuntrar barnen att klara sig själva i vardagen. Detta gäller både föräldrar med barn i förskoleklass och i skolår 2.

Det finns en medvetenhet om att processen kring kvalitetsredovisningen berör alla i organisationen. Enheterna beskriver att personal och till viss del även föräldrar och elever har deltagit i arbetet. Det är uppenbart att de olika grupperna är involverade i kvalitetsarbetet och betydligt mindre i själva redovisningen. Ofta verkar de inte vara med alls i den processen. Kvalitetsarbetet sker målinriktat och kontinuerligt, men hur sedan underlag används i kvalitetsredovisningen sköts många gånger av skolledarna. Arbetet med kvalitetsredovisningen behöver således förankras hos de berörda grupperna.

I enheternas kvalitetsredovisningar framgår arbetet inom området som helhet, vilket innebär att man inom skolbarnsomsorgen bedriver arbetet kring elevers ansvar och inflytande på i stort sett samma sätt som grundskolan.

Eleverna i särskolan tränas på olika sätt att ta ansvar över sitt eget lärande och sin egen skolgång. Personal är lyhörd och flexibel för att möta varje elevs behov. Eleverna erbjuds integrering i andra grupper.

Fritidsgårdarnas verksamhet ska ge unga demokratisk träning. Ungdomarna ska få möjlighet att påverka vad de själva vill göra eller vad som behöver införskaffas för att göra aktiviteterna tilltalande. Enheterna skapar ett klimat som utvecklar ungdomars förmåga och kunskap till demokratiprocesser. Nyboda fritidsgård har genomfört två stormöten där ungdomar har fungerat som ordförande och sekreterare. Flera punkter som tagits upp på dessa stormöten har genomförts under året. Bergfotens fritidsgård arbetar bl.a. med en innebandyklubb och konceptet ”Tjejkväll” för att hitta redskap att överföra demokratitänkande till besökarna. En av fritidsgårdarna anger att de uppfyller målet till stor del och den andra uppger att de uppnår målet helt.

4.4 SKOLA OCH HEM

God samverkan med barnens och elevernas föräldrar är en viktig ingrediens för kvalitet i skolan. En förtroendefull kontakt mellan skola och hem är av stor betydelse. Barn- och utbildningsnämnden mål är:

- **Alla enheter ska mäta vårdnadshavarnas nöjdhetsgrad.** Uppföljning: Kvalitetsredovisning och brukarenkät.

Målet helt uppfyllt. Brukarenkät genomförs bland föräldrar med barn i förskoleklass, skolår 2, 5 och 8 samt elever i skolår 5 och 8.

Barn- och utbildningsnämndens kvalitetsgarantier är:

- Förskolorna och skolorna har uppdaterade webbsidor där föräldrar kan hitta aktuell information.
- Fritidshemmen informerar regelbundet föräldrar om verksamhetens innehåll.

Enheternas arbete med skola och hem

Enheterna beskriver hur de arbetar för att föräldrar ska bli delaktiga i verksamheten. I princip alla betonar vikten av att föräldrar ska erbjudas möjligheten till delaktighet i sitt barns skolgång. Detta sker främst genom olika typer av samarbeten och dialog med hemmet, information från förskolan/skolan och utvecklingssamtal. Verktyg som används är kontaktböcker, loggböcker, individuell utvecklingsplan och informella eller formella möten. Enligt enheternas självskattningar nås målet till stor del.

Andra mål som tas upp i enheternas kvalitetsredovisningar beträffande skola och hem är att all personal visar respekt för föräldrar och verkar för tillitsfulla relationer samt öka antalet föräldrar som besöker verksamheten. Även dessa mål nås till stor del enligt enheternas självskattningar.

Många enheter gör egna enkäter och uppföljningar av aktuella områden.

Resultat

Resultaten från brukarundersökningen visar att 68 procent av föräldrarna med barn i förskola anser sig delaktiga i planeringen för sitt barns utveckling och lärande. Motsvarande siffra för 2007 var 70 procent.

Förskoleklassens föräldrar upplever att personalen visar intresse för deras synpunkter och de får information om målen som styr verksamheten. Jämfört med 2007 har resultaten förbättrats. Det samma gäller för föräldrar med barn i skolår 2 och 5. När det gäller föräldrar med barn i skolår 8 skiljer sig resultaten åt vid jämförelser med övriga föräldragrupper. Resultaten på frågan om personalens intresse för deras synpunkter ligger cirka 15 procentenheter lägre än övriga föräldragrupper, medan resultat angående informationen om de mål som styr verksamheten ligger i linje med övriga.

Brukarundersökningens resultat visar att föräldrar med barn i förskoleklass anser att informationen från fritidshemmen till hemmet blivit bättre sedan föregående år. En större andel föräldrar är nöjda med verksamheten i stort. Liknande resultat syns beträffande föräldrar med barn i skolår 2.

Under året har totalt femton verksamheter observerats inom Våga Visa. Ett målområde som observatörerna observerar är skola och hem. Varje målområde bedöms i en skala från 1-4, där 1 är lägst. Av de observationer som genomfördes under året syns en stor spridning beträffande

detta målområde. Fyra verksamheter får sifferbedömningen 4, fem verksamheter får bedömningen 3 och sex verksamheter får bedömningen 2.

I särskolan förs en ständig dialog med elever och föräldrar, bl.a. genom kontaktböcker, utvecklingssamtal, veckobrev och föräldramöten. Individuell utvecklingsplan skrivs tillsammans med elever och föräldrar.

4.5 ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN

Valfrihet till förskola och skola ökat och utbudet har vuxit under de senaste åren. Läroplanen framhåller vikten av ett fruktbart samarbete mellan förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem. Ett helhetsperspektiv bereder väg för elevens fortsatta val av utbildning

Det är viktigt att utveckla kontakterna med det omgivande samhället. Det gäller både för- och grundskola. Näringsliv, förenings- och kulturliv liksom gymnasieskolor, universitet, högskolor och arbetsförmedling har viktiga roller i informationen till skolan.

Barn- och utbildningsnämndens mål kopplat till målområdet ”övergång och samverkan” är:

- **Utveckla formerna för näringslivssamverkan inom grundskolan.** Uppföljning: Kvalitetsredovisning.

Målet delvis uppnått. Samtliga enheter har utvärderat sitt arbete med samverkan med näringsliv och närsamhälle, och gjort upp planer för det fortsatta arbetet. Kontakter har knutits mellan rektorer och det lokala näringslivet. Målet kvarstår under 2009.

- **Förbättra kontinuiteten mellan förskola – förskoleklass – grundskola**
Uppföljning: Kvalitetsredovisning

Målet helt uppnått. I enheternas kvalitetsredovisningar beskriver man hur alla arbetar enligt en gemensam plan för övergång mellan förskola och förskoleklass. Övergången mellan förskoleklass och grundskola sker ofta inom enheten, och arbetet med att göra denna övergång så smidig som möjligt ser olika ut. På många enheter följer personal med över flera år för att öka kontinuiteten för barnen.

Barn- och utbildningsnämndens kvalitetsgarantier är:

- Förskolorna följer en gemensam plan för att underlätta barnets övergång från förskola till förskoleklass eller grundskola.
- Skolorna följer en gemensam plan för att underlätta elevernas övergång från förskola till förskoleklass eller grundskola, från skolår 5 till 6, samt från grundskola till gymnasium.

Enheternas arbete med övergång och samverkan

I kvalitetsredovisningarna betonar en del enheter också att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt barn i behov av särskilt stöd, att brukarna ska vara nöjda med övergångar och att planer ska upprättas gällande övergångar. Enligt enheternas självskattning nås dessa mål i hög grad.

Mål som rör särskolan handlar om att alla elever ska erbjudas de insatser som krävs för att på ett fullgott sätt kunna delta i grundskolans verksamhet och ges möjlighet till PRAO, både inom skolan men också externt. Enligt enheternas självskattning nås dessa mål i hög grad.

Resultat

Resultatet i brukarundersökningen beträffande samverkan mellan skola och fritidshem visar att 78 procent av föräldrarna med barn i förskoleklass anser att den är väl fungerande. Motsvarande siffra för föräldrar med barn i skolår 2 är 75 procent. Resultaten för båda grupperna av föräldrar har ökat jämfört med föregående år. Brukarundersökningen mäter också föräldrarnas nöjdhetsgrad när det gäller övergång mellan förskola och förskoleklass. Resultatet visar att föräldrarna är nöjdare nu än föregående år.

Brukarundersökningens resultat visar att många föräldrar inte vet huruvida deras barn har deltagit i något samarbete mellan skola och näringsliv. Bland föräldrar med barn i skolår 2 svarar drygt hälften (52 procent) att de inte vet om något samarbete finns mellan skola och näringsliv. Motsvarande siffra för år 5 och 8 är 43 procent respektive 36 procent. Oavsett skolår svarar mellan 26 och 30 procent av föräldrarna att det finns samarbete mellan skola och näringsliv. När det gäller elever är det ca 37 procent som inte vet om de deltagit i samarbete mellan skolan och andra arbetsplatser, medan mellan 30 procent (skolår 8) och 33 procent (skolår 5) svarar att de deltagit i sådana samarbeten.

De observationer som genomfördes under året visar att arbetet med övergång och samverkan i huvudsak är bra. Alla femton observerade verksamheter fick sifferbedömningen 3, utom två enheter som fick sifferbedömningen 4 respektive 2.

4.6 BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS ÖVRIGA MÅL 2008

Utvecklingsområde: Kvalitet och service

Mål:

- **Öka andelen familjer som får sitt förstahandsval till förskoleklass från 95 procent till 98 procent.** Uppföljning: Jämförelse med föregående år utifrån placeringsstatistik.

Målet delvis uppnått. Efter sommaren hade cirka 97 procent av familjerna fått sitt förstahandsval tillgodosett.

- **Utveckla metoder för att mäta andelen familjer som får sitt förstahandsval till förskola.** Uppföljning: nyckeltal

Målet ej uppnått. Att mäta andelen familjer som får sitt förstahandsval till förskola är omöjligt då ingen har överblick över hela kösituationen. De enskilda enheterna står för ungefär hälften av kommunens barnomsorg i förskola och familjedaghem, och samtliga enskilda enheter har egna köer till sin verksamhet. Förvaltningen arbetar tillsammans med representanter för enskild regi med att utveckla ett system för gemensam barnomsorgskö, och uppföljningen av föräldrarnas val kommer att ingå i genomförandet efter detta projekt.

5. ANALYS AV RESULTAT I VERKSAMHETEN

Kommunen bedriver ett omfattande kvalitetsarbete. Det finns ett systematiskt planerings- och uppföljningsarbete. Förutom kommunövergripande utvecklingsåtgärder genomför enheterna kontinuerligt egna utvecklingssatsningar.

5.1 NORMER OCH VÄRDEN

I förskolan och skolan är värdegrunden generellt sett väl förankrad och genomsyrar arbetet i verksamheten. Det framkommer i enheternas kvalitetsredovisningar att de anser sig ha nått långt i arbetet med att skapa trygghet. Andra mål där arbetet kommit långt beträffande normer och värden är att personalen ska vara goda förebilder, ha ett positivt förhållningssätt och att man arbetar mot kränkande behandling. Dessa resultat stämmer väl överens med Skolverkets inspektion, brukarenkäten och observationer inom Våga Visa.

Det goda resultatet beträffande målområdet normer och värden gäller för alla verksamhetsformer; förskolan, grundskolan, skolbarnsomsorgen, särskolan och fritidsgårdarna.

Trots insatser på vissa håll behöver arbetsron fortfarande förbättras på flera enheter. Resultaten från brukarundersökningens visar stora variationer mellan enheterna beträffande arbetsron. Endast en enhet har i sin kvalitetsredovisning tydligt uttalat ett medvetet och långsiktigt arbete med detta.

Vid Skolverkets inspektion av förskolor och skolor i Tyresö 2008 framkom kritik mot de likabehandlingsplaner som fanns inom verksamheten. Kritiken handlade främst om att enheterna inte hade en likabehandlingsplan som behandlade varje verksamhetsform, samt att denna inte var kommunicerad med elever och föräldrar. I Enheternas kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08

uppger alla de har en likabehandlingsplan eller är mitt i arbetet med att ta fram en ny. Fokus och medvetenheten har ökat avsevärt, liksom det långsiktiga arbetet med att ta fram och förankra planen. Däremot har flera enheter inte hunnit upprätta nya planer utifrån Skolverkets kritik. Detta kommer att följas upp i kommunen.

5.2 UTVECKLING OCH LÄRANDE

Skolverket bedömer i sin inspektion 2008 att de kommunala förskolorna och skolorna har god kvalitet inom detta målområde. Även enheterna själva, brukarna och observatörerna anser att resultatet i stort är gott, samtidigt syns en variation mellan enheterna.

Enheternas kvalitetsredovisningar och svaren i 2008 års brukarundersökning visar att förskolorna arbetar aktivt med språkutveckling. Den pedagogiska kvaliteten i Tyresös förskolor är god men alla enheter har inte hunnit lika långt i sin utveckling.

Föräldrar med barn i grundskola och förskoleklass är i stort sett nöjda beträffande barnens utveckling och lärande. Resultaten för 2008 ligger i genomsnitt högre jämfört med föregående år, med några undantag. Även här syns en relativt stor variation mellan enheterna.

Enheternas kvalitetsredovisningar beskriver ett omfattande arbete med utveckling och lärande i förskoleklassen och grundskolan. Skolorna arbetar med att tydliggöra målen för eleverna och lärarna samt för att öka elevens lärande och förståelse för sin roll i processen. Satsningen på åtgärder inom målområdet har givit resultat. Betygsresultaten i kommunen har förbättrats rejält sedan föregående år och meritvärdet har ökat från 201,9 år 2007 till 214,2 år 2008 (rikssnittet 2008 är 209,3). Resultaten i Lärarhögskolans utvärdering i matematik i skolår 3 och 8 har också förbättrats liksom resultaten på de nationella proven i skolår 5 och 9. Samtidigt har resultaten i läsundersökningarna försämrats. Mätningarna görs i både skolår 3 och 8 och försämringen gäller båda skolåren. Inför läsåret 2009/10 kommer kommunen att ha extra fokus på läsning.

5.3 ANSVAR OCH INFLYTANDE

Medvetenheten om att framtagandet av kvalitetsredovisningen berör alla i organisationen har ökat. Konkreta åtgärder behövs nu på varje enhet inom samtliga verksamheter för att utveckla delaktigheten. Överlag har måluppfyllelsen ökat för samtliga verksamheter inom området Ansvar och inflytande. I förskolan behöver barnens delaktighet i sin egen lärprocess utvecklas liksom dokumentationen av barnens lärande. Elevinflytandet över skolarbetet i grundskolan behöver också förbättras. Endast 35 procent av föräldrarna med barn i förskoleklass upplever att barnen är med och planerar sitt skolarbete. Hela 52 procent har svarat vet ej.

5.4 SKOLA OCH HEM

God samverkan med hemmen är viktigt för kvaliteten i verksamheten och för barnens/elevernas lärande och utveckling. Barn- och utbildningsnämndens mål beträffande skola och hem var att alla enheter skulle mäta vårdnadshavarnas nöjdhetsgrad. Målet har uppfyllts helt. Brukarenkät

genomförs bland föräldrar med barn i förskoleklass, skolår 2, 5 och 8 samt elever i skolår 5 och 8. Flera enheter utformar och använder dessutom egna uppföljningsverktyg.

Nu går vi vidare och vässa målformuleringen ytterligare. Inför nästa år fokuserar nämnden nöjdhetsgraden när det gäller information till föräldrar som har sina barn inom skolbarnsomsorgen. När det gäller förskolorna och skolorna har nämnden formulerat kvalitetsgarantier beträffande vikten av uppdaterade webbsidor där föräldrarna kan hitta aktuell information.

5.5 ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN

Enheternas arbete med övergång mellan förskola och förskoleklass visar resultat. Föräldrar är nöjdare nu jämfört med föregående år. De observationer som genomfördes visar också att arbetet med övergång och samverkan är bra.

Ett av nämndsmålen för 2008 var att utveckla formerna för näringslivssamverkan inom grundskolan. Detta mål nåddes delvis, därför kvarstår målen för 2009.

6. FÖRSLAG TILL MÅL FÖR FÖRBÄTTRING

Utifrån effekterna av åtgärderna sedan föregående kvalitetsredovisning, analys av måluppfyllelsen samt bedömningen från Skolverkets inspektionsrapport har nämnden formulerat mål till förbättringar inom vissa målområden:

Normer och värden

Förbättra arbetsron i grundskolan.

- Förbättra kommunens resultat i brukarundersökningen. Medelvärdet på frågan ”Det är arbetsro på lektionerna” ska förbättras vid samtliga skolor.

Utveckling och lärande

Höja kvaliteten i utvecklingssamtalen i förskolan.

- Utvärderas via ny fråga i brukarundersökningen: ”Utvecklingssamtalen gav tydlig information om mitt barns utveckling och lärande”. Medelvärdet 2010 ska vara minst 3,3 (av 4,0)

Förbättra resultaten i grundskolan.

- Öka andelen avgångselever som når minst godkänt betyg i samtliga ämnen. Resultatet 2008 var 78 procent.

Förbättra läsförmågan i grundskolan.

- Förbättra resultatet på läsförståelsetest vid nationella prov i skolår 5. Resultatet 2008 var 95 procent respektive 89 procent på delprov läsförståelse.

Barns och elevers ansvar och inflytande

Öka elevernas inflytande över sitt skolarbete.

- Förbättra kommunens resultat i brukarundersökningen på frågan ”Jag är med och planerar mitt skolarbete”. Medelvärdet 2008 var 3,5 i skolår 5 respektive 3,1 i skolår 8.
- Varje enhet ska tillsammans med eleverna utarbeta en plan för ökat elevinflytande. I planen ska det framgå hur positiv utveckling ska mätas.

Elevernas inflytande över fritidshemmets verksamhet ska öka.

- Förbättra kommunens resultat i brukarundersökningen på frågan ”Fritidshemmets verksamhet utgår från mitt barns intressen och erfarenhet”. Medelvärdet för 2008 var 3,2 i förskoleklass respektive 3,0 i skolår 8.

Skola och hem

Fritidshemmen ska förbättra informationen till föräldrarna.

- Förbättra kommunens resultat i brukarundersökningen på frågan ”Jag får kontinuerlig information om hur mitt barns har det på fritidshemmet”. Medelvärde för 2008 var 2,9 i förskoleklass och 2,7 i skolår 8.

Övergång och samverkan

Utveckla samverkan för samverkan med näringsliv och närsamhälle.

- Alla förskolor och skolor ska genomföra något projekt/arbete i samarbete med närsamhälle och/eller näringsliv.

Kvalitetsgarantier för barn- och utbildningsnämnden

FÖRSKOLA

Målet för allt arbete i Tyresö kommuns förskolor är att **varje barn ska få möjlighet att utvecklas så långt det är möjligt utifrån sina individuella förutsättningar**.

Skollagen, läroplaner och kursplaner reglerar vad varje förskola i Sverige måste uppnå. Läroplanen delar in uppdraget i fem målområden:

Normer och värden

Förskolan ska arbeta för att alla barn ska känna sig trygga och respekterade.

Utveckling och lärande

Förskolan ska stimulera och utmana varje barns utveckling och lärande.

Inflytande

Alla barn ska ges möjlighet till ansvar och inflytande utifrån den egna utvecklingsnivån.

Förskola och hem

Förskolan ska arbeta tillsammans med föräldrarna för att gemensamt se till varje barns bästa.

Övergångar och samverkan

Förskolan ska samverka med samhället omkring förskolan, och samarbeta vid barnens övergångar till andra skolformer.

Våra kvalitetsgarantier anger vad barn och föräldrar kan förvänta sig av oss utöver det som lagar och förordningar redan reglerar. Garantierna utgår från samma målområden som läroplanen, och anger konkreta, mätbara åtaganden

VI LOVAR ATT:

- Barnen är ute varje dag.
- Barnen har möjlighet till fri lek varje dag.
- Utvecklingssamtal sker en gång per termin
- Förskolorna har uppdaterade webbsidor där föräldrarna kan hitta aktuell information.
- Förskolorna följer en gemensam plan för att underlätta barnets övergång från förskola till förskoleklass eller grundskola.
- Förskolorna serverar näringsriktig mat med begränsad mängd socker i enlighet med Livsmedelsverkets riktlinjer.

GRUNDSKOLA OCH SÄRSKOLA

Målet för allt arbete i Tyresö kommuns skolor är att **varje barn ska få möjlighet att utvecklas så långt det är möjligt utifrån sina individuella förutsättningar.**

Skollagen, läroplaner och kursplaner reglerar vad varje skola i Sverige måste uppnå. Läroplanen delar in uppdraget i fem målområden:

Normer och värden

Skolan ska arbeta för att alla elever ska känna sig trygga och respekterade.

Utveckling och lärande

Alla elever ska ges bästa möjliga förutsättningar för lärande och utveckling.

Ansvar och inflytande

Skolan ska ge alla elever möjlighet till ansvar och inflytande över sin skolgång.

Skola och hem

Skolan ska arbeta tillsammans med föräldrarna för att gemensamt se till varje elevs bästa.

Övergångar och samverkan

Skolan ska samverka med samhället omkring skolan, och samarbeta med andra skolformer vid elevernas övergångar.

Våra kvalitetsgarantier anger vad barn och föräldrar kan förvänta sig av oss utöver det som lagar och förordningar redan reglerar. Garantierna utgår från samma målområden som läroplanen, och anger konkreta, mätbara åtaganden:

VI LOVAR:

- Eleverna har schemalagda värdegrundsövningar som syftar till god självbild samt respekt och empati för andra.
- Elevers utveckling och lärande följs upp och dokumenteras i Skolportalen, ett gemensamt system som följer eleven genom grundskolan.
- Skolorna har aktiva elevråd och klassråd som ger eleverna möjlighet att påverka verksamheten.
- Skolorna följer en gemensam plan för att underlätta elevernas övergång från förskola till förskoleklass eller grundskola, från skolår 5 till 6, samt från grundskola till gymnasium.
- Skolorna har uppdaterade webbsidor där föräldrarna kan hitta aktuell information.
- Fritidshemmen informerar regelbundet föräldrar om verksamhetens innehåll.
- Skolorna serverar näringsriktig mat med begränsad mängd socker i enlighet med Livsmedelsverkets riktlinjer.

Kvalitetsgarantier för Fritidsgårdsverksamheten

I Tyresö finns tre fritidsgårdar och två träffpunkter, som har öppet på kvällarna. Här kan du som är ung träffa kompisar och bra vuxna. Du kan delta i någon planerad aktivitet eller bara ta en fika, lyssna på musik, surfa på Internet, spela spel eller umgås med kompisar och fritidsledare. Du bestämmer själv vad du vill göra, och kommer och går som du vill. Du får också möjlighet att vara med och planera hur verksamheten ska se ut och vilka evenemang vi ska ordna.

Två fritidsgårdar har öppet för alla ungdomar: Nybodagården och Kringlan i Trollbäcken. De två träffpunkterna i Krusboda och Strand är också öppna för alla. Bergfotens fritidsgård erbjuder verksamhet för funktionshindrade ungdomar.

VI LOVAR

- Alla som kommer till fritidsgården får ett personligt bemötande av personalen.
- Alla fritidsgårdens verksamheter är drogfria.
- Alla ungdomar har möjlighet att vara med i både planering och genomförande av våra aktiviteter.